

BEPROEFT DE GEESTEN OF ZE UIT GOD ZIJN

1 Joh. 4.1

**Verkenningen in Pinkster- en Charismatische
Bewegingen**

Deel I De Pinksterbeweging

2^e verbeterde druk

Drs. K. van Berghem

Inleiding

De Bijbel leert dat er in de laatste tijden vele valse christussen en valse profeten zullen opstaan, die velen zullen verleiden. Deze ernstige waarschuwing moet ter harte worden genomen. Als gekozen is voor verkenningen in de Pinkster- en Charismatische Bewegingen betekent dit niet automatisch, dat per se daar de valse christussen en valse profeten gezocht moeten.

Grote Belangen

Bij zijn afscheid van de Gemeente Efeze zei Paulus tegen de oudsten: "Ziet dan toe op uzelf en op de gehele kudde, waarover de Heilige Geest nu tot opziensers gesteld heeft, om de Gemeente Gods te weiden, die Hij Zich door het bloed van Zijn Eigene (Zoon) verworven heeft." En dan komt het: "Zelf weet ik, dat na mijn heengaan grimmige wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet zullen sparen; en uit uw eigen midden zullen mannen opstaan, die verkeerde dingen spreken om de discipelen achter zich aan te trekken. Waakt dan en herinnert u, dat ik drie jaren lang nacht en dag niet heb opgehouden ieder afzonderlijk onder tranen terecht te wijzen." Hand. 20. 28-31. Oudsten moeten toezien op het geestelijk welzijn van alle gemeenteleden. Dat betekent ook voor de lastpakken. Die oudsten moeten daarvoor dan wel de geestelijke bekwaamheid hebben. Maatschappelijke posities hebben hier niets mee te maken. Ze moeten de Gemeente weiden, dat wil zegen van gezond geestelijk voedsel voorzien. Dit vereist, dat zij als voorbeelden in hun geestelijk leven een dagelijkse en intieme relatie met de Heer moeten hebben. De Gemeente is namelijk niet minder dan door Gods grootste offer tot stand gekomen. Dat is het uitgangspunt. Nu de praktijk: Er zullen wolven binnenkomen. Hoe doen die dat? Door misleiding, camouflage, wollige taal. Die moeten aangepakt worden. Dat is een pijnlijke en ondankbare zaak, want de spreker boeide zo, de man kwam zo sympathiek over. Dat het gif in de boodschap verpakt zat, drong niet door. Luister naar Paulus' waarschuwing aan Timotheüs: "Want er komt een tijd, dat de (mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich (tal) van leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar verdichtfels (**μύθους**: mythen) keren. Blijf gij echter nuchter onder alles, aanvaard het lijden, doe het werk van een evangelist, verricht uw dienst ten volle." 2Tim. 4.3-5. Een mythe is een overlevering waarvan de juistheid oncontroleerbaar of zeer twijfelachtig is.¹ Of dat niet erg genoeg is, zullen er uit de Gemeente zelf mannen opstaan, die de gelovigen met mooie verhalen op een dwaalspoor brengen. We kennen die broeder zo goed... Hij zal ons toch niet misleiden? Men loopt iemand na omdat ... Ja waarom? Als het om misleiding gaat, wordt daar op pag. 13-14 dieper ingegaan. De prediking, door wie die ook gebracht wordt, behoort thuis nagegaan te worden om te zien of het wel klopt. In de Gemeente van Berea controleerden de gelovigen zelfs de prediking van de apostel Paulus! (Hand. 17.11) Dat deden ze aan de hand van Gods Woord. Niet wat de een of andere theoloog of filosoof er wel over te zeggen had. Alleen Gods Woord: Sola Scriptura, maar dan ook Sola, niet gezien door een of andere (historische) bril. We hebben bij deze verkenning geen sympathie voor de een, of een antipathie voor een ander. Onze enige sympathie ligt bij het Woord van God. We zijn niet onder de indruk

¹ Koenen, *Handwoordenboek*. p. 675

van grote namen, niet onderstboven van geweldige uitspraken, van aanzien des persoons willen we niet weten. Alles wat we op geestelijk terrein tegenkomen wordt tegen het licht van het Woord gehouden, wetend, dat ook wij de wijsheid niet in pacht hebben. Wel hebben we de belofte, "doch wanneer Hij komt, de Geest der waarheid, zal Hij u weg wijzen tot de volle waarheid; want Hij zal niet uit Zichzelf spreken, maar al wat Hij hoort, zal Hij spreken en de toekomst zal Hij u verkondigen," Joh. 16.13. Op grond van die woorden laten we ons leiden door Woord en Geest en in die volgorde. Behalve verkenningen in de Evangelische en Reformatorische Beweging, wordt in twee delen aandacht aan de Pinkster- en Charismatische Beweging besteed. Er wordt veel over de Pinkster- en Charismatische Bewegingen gesproken. Voor een goed begrip daarvan is het nodig na te gaan waar deze bewegingen hun oorsprong vonden en wat ze inhouden. Aansluitend bij een in het Engels verschenen boek wordt uitgegaan van de evangelische heiligmakings-theologie en zoals die in de Opwekking van Wales (1904) tot uitdrukking kwam.²

Heiligmaking

In de reformatorische traditie ligt de nadruk overwegend op de rechtvaardigmaking. Terwijl de heiligmaking minstens even belangrijk is, krijgt deze vaak minder aandacht. De schrijver van de Hebrëënbrief herinnert aan de opdracht "Jaagt naar vrede met allen en naar de heiliging, (of zoals de Statenvertaling zegt: heiligmaking) zonder welke niemand de Here zal zien," Hebr. 12.14. Het gaat wel ergens over! Over dit onderwerp begon de Keswick Conventie in Engeland in 1875. In 1874 waren Robert en Hannah Pearsall Smith uit Amerika overgekomen en spraken in Oxford over de bevordering van schriftuurlijke heiligmaking. De boodschap luidde, dat de gelovige wel een nauwe relatie kan hebben, en Gods wil zijn geluk is en weten dat de Heilige Geest en niet de gelovige zelf de verzoeken overwint, maar hij moet tot een weloverwogen overgave komen om een "geloofsrust" in te gaan. Dit betekent een crisis, die tot een proces leidt. Het betekent, dat de daad van overgave van zichzelf aan God een crisis inluidt, die tot een proces van geestelijke ontwikkeling leidt. In onze tijd van instant-oplossingen moet er aan herinnerd worden, dat die op het geestelijke terrein niet bestaan. Een proces betekent een voortgaande ontwikkeling, die lang en pijnlijk *kan* zijn. Nu moet van het begin aan gewaarschuwd worden, dat er op dit terrein voetangels en klemmen liggen van extremisme liggen. Als door misstappen en bijbels onbegrip in het verleden het begrip heiligmaking een negatieve klank heeft gekregen, reacties oproept, moet bedacht worden, dat heiligmaking bijbels voorgeschreven wordt, en die ook bijbels verstaan en ingevuld moet worden. In tegenstelling tot verkeerde opvattingen over heiligmaking zei de voormalige Anglicaanse bisschop Handley Moule, dat heiligmaking de overgave aan Gods wil is en tot praktische veranderingen van karakter en levensstijl leidt. Heiligmaking vooronderstelt rechtvaardigmaking. De boodschap van Keswick verwierp zondeloosheid. Keswick geloofde in een ervaring na de bekering waardoor de gelovige heiligmaking kon verkrijgen. Op dit punt zijn we het niet met Moule eens. In het licht, dat wij op Gods Woord hebben verstaan wij, dat bekering, wedergeboorte, Geestesdoop en heiligmaking vier aspecten van het éne en dezelfde heilsfeit zijn. In de wedergeboorte tot nieuw leven wordt alles gegeven, wat de mens voor zijn eeuwig heil nodig heeft. Naar ons begrip ligt hier de kern van het probleem,

² Kay, *Pentecostals*

dat vandaag zoveel misverstand en meningsverschil onder Christenen veroorzaakt. De vraag, die Kay opwerpt is wat er zou gebeuren als het zoeken naar heiligmaking tot de ontdekking van goddelijke kracht zou leiden? Deze logica zou volgens hem uiteindelijk tot de Pinksterbeweging leiden. Keswick stond niet gunstig tegenover de Pinksterbeweging. In 1912, en nog eens in 1921, verwierp Dr. W. Graham Scroggie, de predikant van Spurgeons Metropolitan Tabernacle in Londen, een van de vooraanstaande sprekers van Keswick, het spreken in tongen als een teken van de Heilige Geest zag.

De Opwekking Van Wales

De complexiteit van het onderwerp blijkt wel uit tegengestelde meningen. Een van de opvattingen over deze Opwekking is, dat het een versterkte Keswick ervaring in de kerken en kapellen van Wales was. Anderen meenden, dat het juist een obstakel voor de Opwekking was. De bekende opwekkingsleider Evan Roberts, (1878-1951) moedigde gebedsgroepen aan om te bidden om de Heilige Geest en die te gehoorzamen. Toen hij eens in Pontypridd, Wales, moest preken waarvoor hij voor de begeleiding twee zangeressen had meegenomen, begon een van haar te huilen. De andere deed hetzelfde. Toen de spreker stil bleef was de gemeente perplex toen ze ook hem in tranen zagen. Een lid van de gemeente viel op haar knieën en begon haar zonden te belijden waarop anderen volgden. Roberts werd gevraagd te blijven en sprak op Maandagavond. Dit ging zo door toen de Opwekking zich verspreidde. Hij werd gevraagd te spreken en deed het soms maar ook bad hij dikwijls onder tranen. Als een gemeente weigerde op zijn pleiten of gebeden te reageren, ging hij soms weg en sprak ook wel oordeel uit over de verborgen zonden van zijn toehoorders. Hij irriteerde kerkleiders door onvoorspelbaar te worden, soms weigerde hij te preken op plaatsen waar hij eerder een uitnodiging had ontvangen en beriep zich daarbij op de Heilige Geest als reden om zijn plannen te veranderen.

Kernpunt Van Problemen

Kays volgende opmerking is erg belangrijk. De Opwekking werd niet gekenmerkt door bewogen prediking. In plaats daarvan lag de nadruk op de vrije beweging van de Geest waarvan verwacht werd dat dit zou leiden tot openlijk belijden van zonden en de verkondiging van Jezus. Het gebrek aan bijbelse prediking zou zich later wreken. Roberts gaf weinig of geen systematisch bijbelonderricht, hoewel hij in zijn prediking bij gelegenheid zijn hoorders opriep "met de Geest gedoopt te worden."

Azusa Street, De Wieg Van De Pinksterbeweging

Het nieuws over de Opwekking in Wales drong door tot de westkust van Amerika. Toen in 1906 opwekking in Azusa Street uitbrak waren er overeenkomsten met wat in Wales gebeurde. De ongestructureerde samenkomsten waren spontaan met weinig formele pastorale leiding. Ze ontwikkelden zich eerder uit voorbeden dan uit prediking. Maar er waren ook belangrijke verschillen. W.J. Seymour, (1870-1922), die de Azusa Street Missie leidde geloofde, dat het in tongen spreken het bewijs voor de doop in de Heilige Geest was.

Overkomst Naar Europa

Na de Amerikaans-Britse kruisbestuiving sprong de vonk over naar Scandinavië. In 1905 werkte T.B. Barrett, (1862-1940). een Engelse Methodisten predikant in

Noorwegen. Hij bezocht de Amerikaanse Oostkust om geld voor zijn evangelisatie projecten in te zamelen. Toen de Azusa Street opwekking begonnen was kreeg hij het eerste nummer van *The Apostolic Faith* (Het Apostolisch Geloof) van September 1906 in handen. Op basis van wat hij las, schreef hij naar Los Angeles waarop hij een brief ontving. Daarin werd hij aangemoedigd te bidden, dat hij in staat zou zijn om in tongen te spreken. Op 15 November van dat jaar deed hij het en keerde terug naar Noorwegen om de Pinksterboodschap te verbreiden. Drie jaar later brak er onder T.B. Barrat in Oslo een opwekking uit. A.A. Boddy, een predikant uit Wales, die daar opwekkingen had meegemaakt zei, dat hij nooit zulke taferelen had meegemaakt als die tijdens de vier dagen in Oslo.

Van Noorwegen Naar Duitsland

Op uitnodiging van Heinrich Dallmeyer, kwamen de (zogenoemde) Noorse zusters naar Kassel. De verschijning van de Noorse Pinksterzusters veroorzaakte de meest pijnlijke scheuring binnen het Duitse Piëtisme. Vanaf dit ogenblik waren de Christenen van de Gemeinschaftsbewegung en de Pinksterbeweging tot op deze dag gescheiden.³ (Het opheffen van de later te bespreken *Berliner Erklärung* van 1909 en de aanvaarding van de *Kasseler Verklaring* in 1996 heeft daar niets aan veranderd.) In November 1907 kwam Dallmeyer tot de conclusie dat de geest, die naar Kassel gekomen was demonisch was en onder wiens invloed hij was gekomen, maar zich er van losgemaakt had. De verschijnselen in Kassel werden herkend als die van Christian Science en Spiritisme. Er was per slot van rekening maar één Pinksteren geweest. Een nieuw Pinksteren viel niet te verwachten, wat verwacht werd was de Wederkomst van Jezus Christus.⁴ Met de publicatie van *Berliner Erklärung* van 1909 maakte de Evangelische Beweging duidelijk, dat de Pinksterbeweging niet welkom was.⁵ In een *Informationsbrief* van de Bekenntnisbewegung "Kein anderes Evangelium" werd een artikel aan de toenadering van de (Duitse) Evangelische Alliantie en de Pinksterbeweging gewijd. De *Berliner Erklärung* is buiten werking gesteld en werd door de *Kasseler Verklaring* vervangen. In een op Internet aangetroffen verklaring daarover heet het, dat Pinkstergelovigen in Duitsland bijna honderd jaar door de Evangelischen gediscrimineerd en buiten spel werden gezet. De *Berliner Erklärung* beschouwde de Pinksterbeweging als van "beneden" en de daarin werkzame geest als een geest van dwaling en dweperij. Er waren wel steeds opnieuw contacten en pogingen tot gesprek. Maar als het over Geestesdoop en geestesgaven ging, liepen de gesprekken vast. Maar de Pinksterbeweging werd intussen wereldwijd als een missionerende en snel groeiende vrije kerk aanvaard, die in de nationale en internationale Allianties meewerkte, waardoor een bijzondere situatie ontstond. Op internationaal niveau ontmoetten de Duitse Evangelicals steeds Pinkstergelovigen waarmee ze in eigen land geen gemeenschap hadden. In 1995 en 1996 kwam het tot beslissende gesprekken en tot de *Kasseler Erklärung*. Daarmee verviel de *Berliner Erklärung* als historisch Dokument en werd de deur tot samenwerking opengezet.

³ Hörster, *Manifestationen*. p. 45

⁴ Hörster, *Manifestationen*. p. 48

⁵ Ellingsen, *Movement*. p. 114

Conclusie

De conclusie is, dat er in plaats van een bijbelse een pragmatische overeenstemming werd bereikt. Het Duitse poldermodel. Er bestaat geen overeenstemming op bijbelse grond, reden waarom de Pinksterbeweging niet tot de Evangelische Beweging behoort, ook al is dit nu volkomen ingeburgerd en als het ware vanzelfsprekend geworden.

De Pinksterbeweging Internationaal

De Pinksterbeweging staat op voet van gelijkheid met de Protestantse en Rooms-Katholieke kerken als een derde onafhankelijke pilaar waar het Christendom op rust.⁶ De Secretaris van Wereldraad van Kerken, Dr. Konrad Raiser, onderscheidt vier hoofdstromen binnen het Christendom. Naast de vier eerder genoemde pilaren voegt hij er de Oosters-Orthodoxe kerken aan toe. Hij verwachtte dat vanaf het jaar 2000 deze hoofdstromen naar een wereldomvattende Christelijke Raad zou toewerken waar de grootste obstakels voor onderlinge samenwerking opgeruimd zullen worden. Het zal ooit tot een eenheid moeten komen. Voor dit doel wil Raiser de snelgroeiende Pinkster- en Evangelische kerken onder een overkoepelende Raad samenbrengen.⁷ Opmerkelijk is in welke mate de Pinkster- en Charismatische bewegingen de invloed van de ontwikkelingen in Zuid-Amerika ondergaan. De Pinksterbeweging vertegenwoordigt een indrukwekkende uitdaging aan het Christendom. De Evangelische en de Oecumenische beweging, en ook de Rooms-Katholieke kerk kunnen niet om de Pinksterbeweging heen. De verwachting was dat rond het jaar 2000 van elke vier Christenen er één tot de Pinksterbeweging hoort.⁸ De Pinkstertheoloog W.J. Hollenweger verklaart, dat de basis van de enorme groei van de Pinksterbeweging aan de ervaring van de Heilige Geest toegeschreven moet worden.⁹ De Kroatische Pinkstertheoloog, Miroslav Volf, professor in de Systematische Theologie aan Fuller Theological Seminary, Pasadena, Californië, een alternatieve uitleg heeft over de doop met de Heilige Geest. Zijn leer houdt het midden tussen de traditionele reformatorische en de pinkster-opvatting.¹⁰ Bij Raiser viel te zien, dat er een oplossing gevonden moet worden. Hoe dat in Duitsland tussen Pinkster- en Evangelischen, ging werd al uitgelegd: een pragmatische oplossing. Nu komt ook uit het oorspronkelijk behoudende Fuller Theological Seminary in Amerika, van een daar werkzame Pinkstertheoloog hetzelfde geluid. Hij zoekt het midden tussen het reformatorische, ook evangelische, standpunt over de Geestesdoop en de Pinksterbeweging. Ook dat is pragmatisch. De verschuiving is opvallend met vergaande gevolgen. De academische decaan en professor voor Pinkster-theologie, Steven S. Land, bij de Church of God (Pinkster-)school in Cleveland, houdt het bij de traditionele Pinksteropvatting, dat doop met de Heilige

⁶ Kuschel, *Concilium*. Heft 3/1996

⁷ Dagblad *Trouw*, 21.6.96, p. 10

⁸ Kuschel, *Concilium*. p. 243

⁹ *ibid.* p. 209

¹⁰ *ibid.* p. 233

Geest hetzelfde is als vervulling met de Heilige Geest.¹¹ Behalve, dat dit een onbijbels standpunt is, blijkt dat de pinkster-geleerden het daarover onder elkaar niet eens zijn. De belangrijke rol van de Pinksterbeweging in de derde wereld mag niet over het hoofd worden gezien. Behalve de deelname van een Zuid-Afrikaanse Pinkstervoorganger, aan het Conciliaire Proces, komen we ook de Rhema-gemeente tegen, die in Johannesburg gevestigd is en waaruit de veel besproken Rodney Howard Brown voortkwam, die zo bekend geworden is door de zogenaamde Toronto Blessing. De Pinksterkerken hangen nauw met elkaar samen niet vanwege de overeenstemming over een bijbelse leer, maar op grond van een godsdienstige ervaring. Daarbij moet gelet worden op vele tradities, die hun wortels in hun vóór-Christelijke, oftewel heidense, culturen hebben en als gaven van de Heilige Geest worden gezien.¹² Deze volgende uitspraak mag beslist niet over het hoofd gezien worden. Assistant professor Cheryl Bridges van de Christian Formation and Discipleship of Church of God (Pinkster-) School of Theology nam deel aan het tweegesprek van de Rooms-Katholieke kerk en de Pinksterbeweging. Ze deed de verbluffende uitspraak, dat de Pinksterbeweging, zoals in Korea, een gevoelige snaar raakt omdat het sterk verenigt met de geschiedenis van het Shamanisme.¹³ Van Zuid-Korea klinkt de stem van Yonggi Cho, de verkondiger van de Vierde Dimensie. Hij leert, dat als de gelovige bidt, en iets van God wil ontvangen, hij tot in bijzonderheden moet *visualiseren* wat hij vraagt. Wanneer hij dit niet doet, kan God zijn gebed niet verhoren, omdat God dan niet begrijpt wat de bidder bedoelt. Langs deze weg infiltreert occultisme in de Pinksterbeweging. Van daaruit stroomt het door in de Evangelische Beweging, waar niemand enig idee schijnt te hebben waar het vandaan komt. Voor veel waarnemers is Cho's kerk, de grootste Pinksterkerk ter wereld in Seoul, met minstens 700.000 leden, het onbetwistbare bewijs van de werking van Gods Geest. Cho tobde met ziekte in zijn gemeente. Hij moest aan zijn gemeente uitleggen, hoe een Boeddhistische monnik zieken genas.¹⁴ De Heilige Geest had Cho er op gewezen, dat hij naar de Japanse Sokagakkai moest kijken, die Satan toebehoren. God toonde hem, dat de gelovigen zich met de vierde dimensie konden verbinden. Op deze manier konden ze de omstandigheden manipuleren... De Here Jezus zei, "Want er zullen vele valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zodat zij, ware het mogelijk, ook de uitverkorenen zouden verleiden. Zie, Ik heb het u voorzeggd," Matth. 24.24-25. Het is volslagen onmogelijk en categorisch uitgesloten, dat God aan een van Zijn dienstknechten de werken der duisternis als voorbeeld zou gebruiken om in de christelijke bediening toe te passen. In de Gemeentegroei Beweging wordt deze Koreaanse kerk als model voorgesteld. Veel kerkleiders gaan er heen om met eigen ogen te zien, wat er gebeurt. Ze willen het ervaren, het geheim mee naar huis nemen om het in hun kerken toe te passen. Een belangrijke factor in de Pinksterbeweging is de nadruk op eenheid van geest en lichaam. Er bestaat een lichamelijke uiting van godsdienst. Handen gaan omhoog en er wordt geklapt. Mensen houden elkaars hand vast waarbij hun lichamen heen en weer wiegen. Volgens Hollenweger heeft de

¹¹ *ibid.* p. 271

¹² Kuschel, *Concilium*. p. 211

¹³ *ibid.* p. 240

¹⁴ Cho, *Dimension*. p. 37

Pinksterbeweging een kritische theologie en sociale ethiek ontwikkeld. Vele van de universitair gevormde bijbeluitleggers studeren volgens de regels van historisch-kritisch onderzoek. (moderne theologie). De overgrote meerderheid van de Pinkstergelovigen hebben geen idee waar hun leiders oecumenisch mee bezig zijn. Waar de Pinksterbeweging op ervaring steunt, klopt er iets niet als de kritische houding van Pinkstertheologen oog in oog met de Toronto Blessing, en met de Amerikaanse televisie- en wonder-evangelisten komen te staan.¹⁵ De Amerikaanse Pinkstertheoloog, Frank D. Macchia, heeft een heel belangrijke opmerking gemaakt. Hij zegt, dat het spreken in tongen een vorm van verzet tegen de uitbuiting door de heersende klasse van de armen in Zuid-Amerika is. Dit spreken (in tongen), zegt hij, is de "kathedraal van de armen." Zo kunnen de armen protesteren, maar de heersende klasse voelt zich daardoor niet bedreigd. Ook dit is een vorm van de Pinksterbeweging. Wat heeft dit spreken in tongen dan nog met de Heilige Geest te maken?

Pinkster-Charismatische Uitwerking

Uit zijn onderzoek heeft Hörster enkele conclusies getrokken. De charismatischen komen tekort aan bijbelse fundering. Ze staan open voor tijdgebonden buitengewone, en extatische ervaringen. Ook heeft hij bepaalde charismatische opvattingen over de verlossing gesignaleerd, waarbij demonische misleiding niet uitgesloten kan worden.¹⁶ Zijn studie leidt tot de conclusie, dat de Heilige Geest tot tweedeling onder bijbelgetrouwe Christenen leidt. Wie meent, dat een gelovige na bekering en wedergeboorte en los daarvan nog de Geestesdoop als tweede geestelijke (crisis-) ervaring ontvangen moet, splitst de christenen in twee groepen. Zij, die het wél, en zij die het niét hebben. Dit zou dan komen door de werking van Heilige Geest. Dit is vanzelfsprekend onbespreekbaar. De onjuiste Pinksteropvatting over de Geestesdoop wordt ook bij de Charismatischen gevonden. Soms ontstaat er een geestelijke hoogmoed, waar zowel pinkster- als charismatische Christenen geloven dat ze "iets meer" hebben, dan de andere gelovigen en geestelijk boven hen staan.

En Nu Nederland

De Geloofsbasis van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten meldt in Artikel 4 – over De Heilige Geest, zijn persoon en werk: Wij geloven in de Heilige Geest. Hij overtuigt van zonde tot bekering en bewerkt de wedergeboorte. Door Hem ontvangen wij kracht om getuigen van Jezus te zijn en om de zonde na te laten en een heilig en overwinnend leven te leiden, waarin de vrucht van de Heilige Geest zich kan openbaren. Hij deelt gaven uit aan een ieder zoals Hij dat wil, tot welzijn van de gemeente en tot vervulling van haar taak in de wereld.

Gen. 1:2; Joh. 16:5-15; Joh. 6:63; Hnd. 1:8; Tit. 3:4-7; Gal. 5:22; 1 Kor. 12:11; 1 Kor. 12:7; 1 Kor. 14:12.

In dit Geloofsartikel wordt volkomen aan de Paulinische teksten van 1 Cor. 12.12-13 voorbijgegaan. Als er ergens sprake is van Geestesdoop, waar Pinksterbeweging zo

¹⁵ Kuschel, *Concilium*. p. 212

¹⁶ *ibid.* pp. 68-70

de nadruk op legt, dan hier, maar deze verzen zelfs niet worden genoemd. Toch bestaat er in de Pinksterbeweging wel een duidelijke mening over de Geestesdoop. In zijn doctorale dissertatie *Gerrit Roelof Polman, Sectarian against his will*, (Birmingham, 1987) geeft de pinkstertheoloog Dr. P. van der Laan het onderscheid tussen evangelische en pinkstergelovigen aan. Hij wijst op het "iets" dat zij meer zouden hebben. Hij formuleert, dat de pinksterbeweging "de tradities van de evangelischen navolgt *aangevuld met* (mijn curs.) het geloof in een doop met de Heilige Geest." Evangelische christenen hebben bepaalde opvattingen met pinksterchristenen gemeen. Maar *in tegenstelling tot* de Evangelischen geloven de Pinksterbroeders in een tweede (noodzakelijke) ervaring namelijk de doop met of in de Heilige Geest. Deze doop staat los van en ná bekering van de zondaar. Het bewijs van die doop is het spreken in tongen, zegt Van der Laan.¹⁷ Deze opvatting is nooit door reformatorische of evangelische christenen aanvaard en wordt op bijbelse gronden afgewezen. Er wordt een gezaghebbende plaats ingeruimd voor "ervaring." Elke christen, die met de Heer leeft, heeft geestelijke ervaringen. Men kan geen wedergeboren christen zijn zonder geestelijke ervaringen. Maar zij moeten altijd aan de Heilige Schrift getoetst worden. Ervaring mag nooit een zelfstandig gezag toegekend krijgen, dat op voet van gelijkheid met de Bijbel staat. Als medewerker van de Evangelische Omroep maakte Van der Laan de opmerking, dat "een herleving van het werk van de Heilige Geest in deze (20^e) eeuw naar de evangelische beweging leidde, " en, "dat we niet zonder de mystiek van het Oosters-Orthodox kunnen."¹⁸ Wat oosters-orthodox met evangelisch te maken heeft gaat ons begrip te boven.

Verwarring

In een poging om te onderscheiden waar het op aankomt, valt niet te ontkomen aan zorgvuldig Schriftonderzoek. "Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is," 2 Tim. 3.16 (St.V.) De boven omschreven verschijnselen worden aan de norm van Gods Woord onderzocht en beoordeeld. Daar komt bij, "Kinderen, het is de laatste ure ..." 1 Joh. 2.18; "Weet wel, datr er in de laatste dagen zware tijden zullen komen: want mensen zullen ... opgeblazen (zijn), (...) die met een schijn van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben; houd ook deze op een afstand," 2 Tim. 3.1-5. "Toen Hij op de Olijfberg gezeten was kwamen Zijn discipelen alleen tot Hem en zeiden: Zeg ons, wanneer zal dat geschieden en wat is het teken van Uw komst en de voleinding der wereld (αἰώνας = eeuw)? En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Ziet toe, dat niemand u verleide! Want velen zullen komen onder Mijn Naam en zeggen: Ik ben de Christus, en zij zullen velen verleiden," Matth. 24.3-4. Het onderscheidingsvermogen om te zien met wie of wat men te doen heeft is toch een van de geestesgaven? Meer dan ooit, behoort die gave nu in de Gemeente van Christus te functioneren. "Oordeelt ook gij niet (alleen), die hen die in uw kring zijn? Hen, die buiten zijn, zal God oordelen. Doet wie niet deugt, uit uw midden weg," 1 Cor. 5.13. Als er iemand een profetie heeft? "Wat de profeten betreft, twee of drie mogen het woord voeren, en de anderen moeten het beoordelen." Zo schreef de

¹⁷ Laan, Proefschrift. (1987) p. 13

¹⁸ Fahner, *RD*. 17.11.'97. p. 2

apostel Paulus het aan de Gemeente in Corinthe. 1 Cor. 14.29vv. Ja maar, zegt iemand, met dat (be-)oordelen zijn al zoveel ongelukken gebeurd, dat doen we dus niet meer. Mensen moeten elkaar de ruimte geven. Niemand heeft de wijsheid in pacht. Maar wat doen we dan met het gegeven gebod? Het moet toegepast worden, hoe? "Broeders, zelfs indien iemand op een overtreding betrapt wordt, helpt jij, die geestelijk zijt, hem terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf; ook jij mocht ook eens in verzoeking komen" Gal. 6.1. Hoe moet het dan in de Gemeente van Christus? "Indien uw broeder zondigt, ga heen, bestraf hem onder vier ogen. Indien hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen. Indien hij niet luistert, neem dan nog een of twee met u mede, opdat op de verklaring van twee getuigen of van drie elke zaak vaststa. Indien hij naar hen niet luistert, zeg het dan aan de gemeente. Indien hij naar de gemeente niet luistert, dan zij hij u als de heiden en de tollenaar," Matth. 18.15-17. En wat doen we met heidenen? Niet onthoofden, maar evangeliseren. Geen vriendjespolitiek via de achterdeur of poldermodel toestanden. De Gemeente is geen democratie, het Huis Gods, heeft haar eigen wetten. Het moet gezegd worden: die staan vaak haaks op de publieke opinie. Wat zei de apostel? "Maar gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen," Ef. 4.20. De vermelde Schriftgedeelten zijn meer dan voldoende om de weg te wijzen. Voor de moderne mens van de 21^e eeuw komt dit nogal autoritair over. Is het werkelijk zo erg, is dit nodig? Ja!

De Machten Der Duisternis

Hier is nuchterheid nodig, geestelijke volwassenheid. De Here Jezus sprak over de Overste van deze wereld, (Joh. 12.31; 14.30) Ook de apostel Paulus noemde hem: "overeenkomstig de Overste van de macht der lucht, van de geest, die thans werkzaam is in de kinderen der ongehoorzaamheid," Ef. 2.2. Later ging hij nog dieper op de materie in:

"Voorts, weest krachtig in de Here en in de sterkte zijner macht. Doet de wapenrusting Gods aan, om te kunnen standhouden tegen de verleidingen des duivels; want wij hebben niet te worstelen tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten. Neemt daarom de wapenrusting Gods, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, uw taak geheel vervuld hebbende, stand te houden," Ef. 6.10-13.

Geestelijke Strijd

Bovenstaande verzen mogen wel twee keer gelezen worden. Ga er maar eens voor gaan zitten om erover na te denken. Nu kunnen er twee fouten gemaakt worden. De meest voorkomende is misschien, dat we in het geheel geen aandacht aan deze verzen besteden. We zijn immers Christen (of niet?) en ons kan niets overkomen! Wie zo denkt of handelt staat open voor problemen. De andere fout, die gemaakt wordt is, dat men nergens anders mee bezig is als met occultisme, demonie, en overal de duivel achter ziet. Nuchterheid en evenwicht zijn nodig. Vroeger was er in Oost-Europa sprake van wrede *vervolging*. Die tijd is voorbij, alhoewel ... In West-Europa hebben we dat niet gehad. Hier beleven we een fluwelen *misleiding en verleiding*. Of we het geloven of niet, we staan midden in een geestelijke strijd. Daarover had de Judas iets te zeggen:

"Geliefden, daar ik mij in alle opzichten beijver u te schrijven over ons gemeenschappelijk heil, zie ik mij genoodzaakt het te doen met de vermaning, tot het uiterste te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is," Jud. 3.

"Tot het uiterste strijden" is de vertaling van een enkel Grieks werkwoord dat bijna letterlijk zo in het Engels (agonize) en in het Frans (agoniser) voorkomt. In het Nederlands is "agonie" een zeldzaam woord, het betekent: doodsstrijd. Het is er op of eronder. Dat is de geestelijke strijd in het leven van de Christen en van de Gemeente waartoe hij behoort. De Gemeente van Christus is geen pretpark, wat sommigen er van denken te kunnen maken. Als we niet beseffen, dat we in een geestelijke doodsstrijd staan, hebben we de wapenrusting afgelegd en kan de vijand zijn gang gaan. Hij wordt niet opgemerkt. Hij kleedt, (s)preekt, zingt net als wij.

Les Over Misleiding Uit De Oorlog 1940-1945

Bij het wanordelijke terugtrekken van het 15^e Duitse leger door Zuid-Beveland in October 1944, stonden er bij onze burens twee Duitse officieren op de stoep voor verplichte inkwartiering. Vanwege taalproblemen werden we uitgenodigd koffie (gebrande gerst) te komen drinken met de beleefde, gedecoreerde en geïnteresseerde heren. Bij het naar huis gaan be kroop ons een vreemd gevoel. Wat was er deze mannen? Geen idee! De volgende morgen kwam de buurvrouw met het verhaal. Voor dag en dauw waren de heren geruisloos verdwenen. Op het aanrecht lag geld en een begeleidend briefje. Daarop stond: de Duitse Weermacht zal wel nooit voor ons betalen.... We hadden de avond met Engelse geheime agenten doorgebracht! In de heersende verwarring hadden ze zich onopgemerkt zich tussen de terugtrekkende troepen gemengd. Dit was misleiding, dus ook naar ons.

400 Valse Profeten En 1 Dwarsligger

Eerder werden valse profeten genoemd. Hoe werkt dat? Is daar een bijbels voorbeeld van? Ja! Het hele verhaal hoe profetische misleiding werkt staat in Gods Woord. Vierhonderd profeten zeiden dat God, voor een aanval op de vijand, voor koning Achab het licht op groen had gezet. Eén profeet werd niet gevraagd; hij werd gehaat omdat hij nooit iets goeds over koning Achab maar altijd negatief geprofeteerd had. Koning Josafat zei, dat ze hem toch maar moesten vragen. Toen hij geroepen werd, zei de boodschapper, dat hij positief moest profeteren. Hij antwoordde: Zo waar de Here leeft, voorzeker, hetgeen de Here tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken. Bij de koningen aangekomen profeteerde hij zoals hem gevraagd was. Maar de koning vertrouwde het niet... Toen zei de profeet Micha, dat het slecht zou aflopen. Dit viel niet in goede aarde bij een van de valse profeten, die Micha een kaakslag toediende... De 400 profeten hadden niet door, dat ze allemaal dezelfde valse misleidende profetie hadden ontvangen. De meerderheid heeft blijkbaar toch niet altijd gelijk. De profeet Micha had een andere boodschap. Hij vertelde wat hij voor Gods troon had gezien en wat God hem geopenbaard had: "Toen trad er een geest naar voren en stelde zich voor de Here en zeide: ik zal hem (Achab) verleiden. De Here vroeg hem: waarmede? Hij antwoordde: ik zal heengaan en een leugengeest worden in de mond van al zijn profeten. (400 man!) Toen zeide Hij: gij moet hem verleiden en gij zult er ook toe in staat zijn; ga heen en doe het. Nu dan, zie, de Here heeft een leugengeest gegeven in de mond van al deze profeten van u, en de Here heeft onheil over u besloten," 1 Kon. 22.21-23. Ja maar, zal iemand misschien denken, dat was in het Oude Testament. Wat zegt het Nieuwe Testament? Niet anders! "Daarentegen is diens komst naar de werking des satans met allerlei

krachten, tekenen en bedrieglijke wonderen, en met allerlei verlokken-
ongerechtigheid, voor hen, die verloren gaan, omdat zij de liefde tot de waarheid niet
aanvaard hebben, waardoor zij hadden kunnen behouden worden. En *daarom zendt
God hun een dwaling, die bewerkt, dat zij de leugen geloven*, opdat allen worden
geoordeeld, die de waarheid niet geloofd hebben, doch een welgevallen hebben
gehad in de ongerechtigheid,” 2 Thess. 2.9-12. Ja maar, zeggen sommigen, we
hebben met eigen ogen de wonderen gezien! Is dat geen bewijs? En Jezus zei:
”Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in Uw Naam
geprofeteerd en in Uw Naam boze geesten uitgedreven en in Uw Naam vele
krachten gedaan? En dan zal IK hun openlijk zeggen: IK heb u nooit gekend, gaat
weg van Mij, gij werkers, der wetteloosheid,” Matth. 7.22-23. Als we geloven, dat de
Bijbel Gods geopenbaarde waarheid is, moeten er in de laatste, dat zijn onze, dagen
vele valse profeten en wonderdoeners zijn. Als het er zo voor staat, is het hoogtijd,
om aan de hand van Gods Woord te onderzoeken met wie en wat we te doen
hebben. Als ze van buiten komen of, erger, onder ons zijn, wie zijn het? Hoe kunnen
we ze herkennen? Daarbij moeten we echter niet op heksenjacht gaan. Het komt aan
op de onderscheiding van geesten. Die geestesgave geeft de Heer in de gemeente.
De vraag is of er ook naar geluisterd wordt. Onherkenbaar kwam de vrouw van
Jerobeam naar de profeet Ahia, maar God openbaarde hem dat het de koningin was.
1 Kon. 14.1-6 Ook vandaag geeft God inzicht waar dat nodig is, ook in de Gemeente,
1 Cor. 12.10. Onder welke naam het ook komt: ”En neemt geen deel aan de
onvruchtbare werken der duisternis, maar ontmaskert ze veeleer,...” Ef. 5.11; als
eerder gezegd: ”Doet, wie niet deugt uit uw midden weg,” 1 Cor. 5.13.

Bibliografie

- Cho, Dr. Paul Yonggi Cho. De Vierde Dimensie. Hoe u uw geloof kunt gebruiken als de sleutel tot een
succesvol leven. (Geen voorwoord van Dr. Robert Schuller!) (Houten : Uitgeverij Stichting
EZRA 2e druk September 1998) 162pp.
- Cho, Dr. Paul Yonggi. *La Quatrième Dimension*. Préface du Dr. Robert Schuller. Comment mettre sa
foi en action et réussir sa vie. F-27200 Vernon, Editions J.V.B. Réimpression 1986) 159pp.
- Dagblad *Trouw*, 21.6.96,
- Ellingsen, Mark. *The Evangelical Movement*. Growth, Impact, Controversy, Dialog. A Study for the
Institute of Ecumenical Research (Strasbourg) (Minneapolis : Augsburg Publishing House,
1988) 496pp.
- Hörster, Gerhard. *Manifestationen des Geistes. Charismatische u. biblische Heilsvorstellungen*.
- Kay, William K. *Pentecostals in Britain*. (Carlisle: Paternoster Press, 2000) 372pp.
- Koenen, M.J. – J. Endepols. Verklarend Handwoordenboek der Nederlandse Taal.
(Groningen :J.B.Wolters,1956)1320pp.
- Kuschel, Karl-Josef. Sektionsleitung für Oekumenik. *Concilium*. Internationale Zeitschrift für
Theologie. Juni 1996, 32. Jahrgang. Heft 3. « Die Pfingstbewegung als theologische
Herausforderung. » pp. 207-296.
- Laan, P. van der. Proefschrift. *Gerrit Roelof Polman, Sectarian against his will*, (Birmingham, 1987)
Reformatorsch dagblad. 17.11.'97.